

**Høgskulen
på Vestlandet**

BACHELOROPPGÅVE

Hva er det som får unge i vårt samfunn til
å bli ekstreme?

What causes young people of
our society to develop attitudes towards
extremism?

Sosialt arbeid bachelorstudium

BSV5-300

Bachelor i sosialt arbeid

26.mai.2017

8013 Ord

KANDIDATNUMMER 163

Namn: Jeninten Ethirveerasingam

Eg stadfestar at arbeidet er sjølvstendig utarbeida, og at referansar/kjeldetilvisingar til alle kjelder som er
brukt i arbeidet er oppgitt, *jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 10.*

Summary

By drawing upon existing literature, this thesis explores why and how some Norwegian – Muslim youth develop certain attitudes towards extremism. Causes of young Muslims developing extreme attitudes may be many. According to my findings and my assessment, there are mainly three important reasons. And they are, alienation, offenses and injustice. In order to understand how these causes may affect a Muslim, it is necessary to understand the importance of the Muslim - identity. The stronger this identity is, the more vulnerable you become for the violations of the religion. The main reason behind these violations is the media, as it has a decisive “power” when it comes to the society’s opinion and understanding of the religion Islam and the Muslim people. The feeling of being violated and alienated is getting stronger when the youth perceives world politics and Norway's foreign policy as unfair to Muslims. The sum of these negative feelings can be decisive for young Muslims to develop attitudes towards extremism.

Innhold

1.0 Innledning.....	1
1.1 Bakgrunn for valg av tema	1
1.2. Hvorfor ungdom?.....	3
2.0 Metode	3
2.1 Litteraturstudium	3
2.2 Valg av forskning	4
3.0 Begrep og avgrensninger	6
3.1 «Unge».....	6
3.2 Islam.....	6
3.3 Ekstremisme	6
3.4 Religiøs og politisk ekstremisme	7
3.5 Radikalisering	8
4.0 Teoridel.....	8
4.1 To kulturer – en identitet.....	8
4.2 Krenkelser og fremmedgjøring.....	9
4.3 Religionen og politikk.....	10
5.0 Drøftingsdel.....	11
5.1 Kultur og identitets vansker	11
5.2 Mistenkeliggjøring og krenkelser – En ond sirkel.....	13
5.3 Den politiske urettferdighet.....	16
6.0 Avslutning	20
7.0 Litteraturliste	21

1.0 Innledning

16 januar 2013 tar al-Qaida terrorister 800 personer ved Oljeanlegget In Amenas i Algerie, til fange der 39 gisler blir drept. Den 21 september 2013 dreper 4 menn fra terrorgruppen Al-Shabaab 67 personer på et kjøpesenter i Nairobi, Kenya. En 23 år gammel norsksomalier, vokst opp i Larvik er en av gjerningsmennene. 22 mai 2017 utløses en bombe i en konserthall i Manchester, hvor 22 menneskeliv går tapt. En 22 år gammel mann er mistenkt for angrepet. (Vestel, 2016, s. 12)

I nyere tid ser vi gjennom media at unge muslimer blir stadig mer innblandet i disse terroraksjonene. (Vestel, 2016, s. 12) Som sosialarbeider i dagens flerkulturelle samfunn er det viktig å ha kunnskaper om hvordan unge kan utvikle seg til å bli ekstreme og være oppmerksom på tegn som tyde på ekstremisme.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Med foreldre fra Sri Lanka, har forelesningene om etnisitet alltid fanget min interesse. Som andregenerasjons innvandrere i Norge har jeg derfor kunnet relatere meg til mye av det vi har lært innenfor faget etnisitet. Et praksisopphold på en institusjon for enslige mindreårige flyktninger, og en jobb på et asylmottak gjorde at jeg ble mer nysgjerrig og ønsket å utforske dette feltet nærmere. De erfaringene jeg gjorde i praksis perioden og på jobben i mottaket, førte videre til nye spørsmål som jeg vil bruke denne oppgaven til å undersøke videre. Etter å ha observert og samhandlet med ungdommene på institusjonen var det noe jeg la spesielt merke til. Enkelte hadde en liten frykt for ikke å bli akseptert i det norske samfunnet, mens en eller to utviklet et sinne mot nordmenn. En frustrasjon for å ikke bli akseptert og på grunn av opplevelsen av å bli fremmedgjort.

En dag på asylmottaket satte jeg av litt tid til å snakke med den ene ungdommen som hadde tendenser til å oppføre seg litt «ekstremt». Han fortalte meg hvor fantastisk det var å komme til Norge ettersom han hadde opplevd krig og elendighet i hjemlandet. Han følte seg trygg og velkommen den første måneden da han befant seg i overkompenseringsperioden. Men etter hvert opplevde han vansker med å tilpasse seg det norske samfunn. Kravene og forventningene var ikke mulig å tilfredsstille.

Opplevelsen av rasisme var noe nytt, opplevelsen av det å være fremmed i et land var nytt. Samtidig fortalte han om andre venner som også var asylsøkere og taklet dette fint da de holdt seg til hverandre. De klarte mer eller mindre i dette stadiet å stenge det norske samfunn ute. Denne enslige mindreårige asylsøkeren mestret ikke dette. Han følte rett og slett det var urettferdig og nevnte noen ganger at han ville slå disse som fremmedgjorde han på bussen, på skolen eller på en uteplass.

En annen hendelse som jeg vil skrive om i begrunnelsen, er noe jeg opplevde da en gutt på mottaket fikk avvist asylsøknaden sin og måtte bli sendt tilbake til sitt opprinnelige land. Denne gutten var

naturlig nok oppgitt, skuffet og sint. Noe av det siste han nevnte til meg før jeg gjorde meg ferdig på jobb den dagen var «Jeg kom til Norge fordi jeg måtte, det var ikke trygt i mitt land! Jeg gikk på skole her, lærte meg språket og hadde drømmer. Selv om jeg opplevde å bli fremmedgjort på grunn av min religion ble jeg flinkere til å fokusere på det positive med å være her(...) Jeg håper Norge går til helvete, får jeg en sjans skal jeg være med å sørge for det».

Disse ungdommenes frustrasjon og erfaringer fikk meg på et punkt til å tenke på den generelle minoritetsungdom her i Norge, de som er født her og de som er oppvokst her. Det at disse ungdommene på mottaket kunne vise ekstremistiske tendenser og tegn til slike ekstreme holdninger kunne jeg ha en forståelse for, da grunnlaget var så sterkt. De er unge, kommer fra et annet land, ny kultur, opplever hat og blir fremmedgjort. Det er selvfølgelig mye å ta innover for unge gutter mellom 16 og 20 år. Hva er det da som gjør at unge minoritetsungdom som har vokst opp i Norge utvikler ekstreme holdninger? Ungdommene i mottaket og minoritetsungdommen som har vokst opp i Norge har til felles at de har en annen bakgrunn og som oftest tilhører de en annen religion enn nordmenn flest. Det de ikke har til felles er at de som er født/oppvokst her, kjenner Norge like godt som nordmenn. Den norske kulturen, verdier og normer i det norske samfunn er noe de kjenner og er en del av.

Etter å ha dannet meg noen tanker rundt ekstremisme og ungdom i Norge ble jeg mer nysgjerrig på temaet. Jeg ønsket å gå dypere inn i temaet, finne årsaker og sammenhenger. I Norge finnes det i dag mellom 100 000 og 185 000 muslimer (Østby, 2011). Fremmedgjøring på grunnlag av religion som de unge asylsøkerne uttrykte, vil jeg tro andre muslimer som er oppvokst i Norge også opplever.

Med tanke på det jeg har nevnt så langt i oppgaven har jeg valgt å formulere problemstillingen min slik: «Hva er det som får unge i vårt samfunn til å bli ekstreme». Med denne problemstillingen vil jeg i oppgaven belyse hvordan fremmedgjøring, krenkelser av den muslimske identitet og urettferdighet kan være sentrale årsaker til unges utvikling av ekstreme holdninger.

Fremmedgjøring og krenkelser kan sees i en sammenheng. Forfatter Rahel Jaeggi definerer fremmedgjøring slik i sin bok: «The subject, alienation is a deficient relation to the world and self that, according to my thesis, can be understood as a disturbed relation of appropriation: alienation is an impeded appropriation of world and self.» (Jaeggi, 2014, s. 151) Etter min tolkning av definisjonen, vil jeg beskrive fremmedgjøring som en prosess der et individ eller en gruppe av flere individer blir distansert fra verden(samfunnet). Dette gjør at disse gruppene eller enkeltindividet får en forstyrret eller et vanskelig forhold til samfunnet. Bak dette vanskelige forholdet befinner det seg sterke følelser, som det å føle seg utenfor eller det å bli lite verdsatt. Disse følelsene kan være lik følelsene en får av å bli «krenket».

Universitetslektor i filosofi ved Norges arktiske universitet definerer «krenkelse» slik: «En

krenkelse er en opplevelse av urettferdighet som er relatert til vår identitet og våre moralske følelser, ikke primært til fysisk skade. Erfaringen av krenkelse er derfor både kognitiv og emosjonell.» (Breen Bakken, Stranden , Torgersen , Dæhlen, & Nordahl, 2015). I min oppgave forstår jeg begrepet «krenkelse» ut i fra denne definisjonen.

1.2. Hvorfor ungdom?

Jeg vil kort begrunne hvorfor jeg har valgt å legge fokus på akkurat ungdom, før jeg går videre i oppgaven.

Ungdom er i en periode av livet hvor de skal utvikle sin egen identitet, finne sin plass i en sosial gruppe og utforske kjønnsrelasjoner. (Vestel, 2016, s. 13) Denne ungdomsperioden består av store endringer og utfordringer for individet. Ungdommen må i denne fasen finne ut hvem han/hun er og hva han/hun står for. Dette er viktig for å kunne akseptere seg selv. (Brønstad & Hårberg, 2009) Noen føler for å finne svar på eksistensielle spørsmål som handler om religion og livssyn mens noen blir opptatt av samfunnet og hvordan sosiale strukturer viser seg i den posisjonen de selv og deres nærmeste befinner seg i. Hva er rettferdighet? Hva er riktig? Hvem er jeg? I hvilken gruppe føler jeg et felleskap? Ungdommen omringer seg selv med slike spørsmål som fører til at de blir sårbare og ofte åpen for radikale standpunkter og holdninger. Ungdommer er også mest villige til å utsette seg for risiko, noe mangt et millitærvesen har visst å utnytte i ulike sammenhenger. (Vestel, 2016, s. 13)

2.0 Metode

Metode er et redskap som forteller hvordan en bør gå frem for å fremskaffe eller etterprøve kunnskap. Grunnen til at man velger en bestemt metode er fordi den vil gi oss gode data å belyse spørsmålet på en god måte. (Dalland, 2007, s. 83)

Metoder kan være kvalitative eller kvantitative. Kvalitativ metode fanger opp meninger og opplevelser vi ikke kan tallfeste eller måle. Den kvantitative metoden derimot, former informasjonen om til målbare enheter og statistikk. (Dalland, 2007, s. 84)

2.1 Litteraturstudium

Til min oppgave har jeg valgt litteraturstudie som metode på grunnlag av oppgavens omfang og tiden jeg har hatt til disposisjon. Metoden i en litteraturstudie handler om å søke etter vitenskapelige og originale artikler i relevante databaser, før en vurderer de forskjellige funnene. (Støren, 2013, s. 39). Litteraturstudie bygger på eksisterende litteratur,

vitenskapelige undersøkelser, forskning og faglitteratur. Etter mine vurderinger vil en litteraturstudie, i min oppgave, være en effektiv og nyttig metode for å samle inn relevant data og svare på problemstillingen på en faglig måte. (Dalland, 2012, s. 111)

Mens jeg formet problemstillingen visste jeg at bacheloroppgaven skulle være basert på et litteraturstudium. Grunnen til dette er at jeg hadde en anelse om at det finnes mye litteratur og ny forskning innfor dette temaet. Jeg kjenner til metoden da jeg har brukt den gjennom studiet. Med tanke på tema og tiden jeg har til disposisjon, ville et litteraturstudium være best for meg.

Temaet jeg har valgt er veldig dagsaktuelt da det preger media-bildet. For meg var det interessant å gå nærmere inn på det enn «media overflaten» å se på eksisterende forskning og litteratur i dette feltet.

For å finne relevant litteratur til oppgaven har jeg brukt bibliotekets database og Oria. Søkeordene jeg har brukt er «Ekstremisme», «ekstremisme i Norge» «Ungdom og ekstremisme», «radikalisering», «IS», «Radikal Islam», «høyreekstreme», «krenkelser» «fiendtliggjøring», «minoritetsfamilier», «muslimsk identitet», «salafisme», «minoritet i Norge», «ekstremisme i Europa», «Jihad» «radikale ungdom», «kultur», «Islamist», «fremmedgjøring», «østkanten i oslo», «Innvandrere» «Asyl», «terror», «terrorisme i norge». Jeg har også brukt engelske ord, «Radical islam», «salafism», «youth extremism» «Norwegian» og «Alienation».

Det fantes ikke så mye litteratur som jeg hadde antatt i forkant da jeg formet problemstillingen. Jeg fant derimot få, men veldig gode kilder som jeg kunne anvende i oppgaven. For å finne og sortere ut de troverdige kildene har jeg søkt opp forfatterne og lest om deres bakgrunn og erfaringer. Dette var avgjørende for om jeg kunne bruke dem eller ikke. Ved bruk av nettsider har brukt offentlige sider som jeg har vurdert som kvalitetssikre. Den samme kvalitetssikringen foretok jeg på rapportene og andre artikler, samtidig som jeg var oppmerksom på at innholdet rettet seg mot min problemstilling. Kilder som ikke var troverdig eller som ikke ga rom for diskusjon har jeg valgt å utelukke.

2.2 Valg av forskning

Som primærkilde har jeg brukt forskningsprosjektet «Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge» Dette prosjektet består av en kvalitativ og kvantitativ undersøkelse. I tillegg har jeg brukt store deler av en engelsk artikkel kalt «Explaining the appeal of militant Salafism in a Norwegian context» skrevet av masterstudenten Ida Nord Holmer.

Den kvalitative delen av forskningsprosjektet, boken «I gråsonen», er skrevet av sosialantropolog og forsker ved NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) Viggo Vestel. Boken utforsker og diskuterer hvordan ekstremisme skal forstås og hvilke samfunnsforhold som spiller inn for utviklingen av ungdommers forhold til ekstremistiske holdninger og handlinger. Disse spørsmålene blir svart på gjennom kvalitative intervju med unge og voksne som er tett på i ytterliggående miljøer både på høyresiden og radikal islam. Den har fokus på ungdom «i gråsonen», nærmere forklart, ungdom som befinner seg litt i utkanten av de ekstreme kjernemiljøene, men som befinner seg nær dem idemessig. Jeg har tatt i bruk informasjonen om radikal islam fra denne boken.

Rapportanalysen fra den kvantitative undersøkelsen kartlegger antall ungdommer som støtter bruk av vold for en politisk endring i Norge og i Europa. Den består av svar fra ungdom fra så og si alle videregående skoleelever, mellom 16 og 19 år, i Oslo. Rapporten tar for seg ungdommens oppfatninger når det kommer til forholdet mellom islam og vesten som trusler mot hverandres kultur og verdier, antallet som støtter flyktningstrømmen fra Syria og hvor mange som mener at det er rett å gi religionen forrang fremfor loven i situasjoner hvor det er konflikt mellom lov og religion. (Bakken & Vestel, 2015, s. 8)

Informasjonen og resultatene fra dette forskningsprosjektet dekker store deler av problemstillingen min. I og med at det er blitt gjort både en kvalitativ og en kvantitativ forskning gjør det at jeg får en dyp og bred dekning når jeg anvender informasjonen i oppgaven.

Selv om den kvantitative forskningen dekker over 8500 ungdom fra forskjellige videregående skoler i Oslo, er det grunn til å være litt kritisk til rapporten i og med at lærlinger og frafalte ungdom, kommer utenfor undersøkelsen. Rapporten selv kommer frem til at en stor andel av unge som går lengst i å støtte ekstremistiske standpunkter kjennetegnes med det å ikke fullføre videregående skole. Så antallet unge med holdninger til ekstremisme ville nok vært noe høyere om absolutt alle ungdommer i den gitte aldersgruppen hadde deltatt i undersøkelsen. Jeg vil likevel påstå at studien gir et dekkende helhetsbilde av situasjonen og at resultatene trolig ville endret seg i liten grad selv om alle grupper var like godt representert.

«Explaining the appeal of militant Salafism in a Norwegian context» Er en artikkel masterstudenten Ida Holmer har utarbeidet ved å ha tatt i bruk eksisterende litteratur om

islamsk radikalisering. Artikkelen undersøker empirisk hvorfor noen norske muslimer kan akseptere bruk av vold i islams navn.

3.0 Begrep og avgrensninger

I tillegg til de mest sentrale begrepene, «krenkelse» og fremmedgjøring» er det andre begrep som vil gå igjen i oppgaven. I denne delen av oppgaven vil jeg kort beskrive disse begrepene. Samtidig vil jeg også avgrense oppgaven slik at det vil være tydelig for leseren å forstå hva og hvem jeg skriver om.

3.1 «Unge»

I problemstillingen min skriver jeg «unge». Jeg vil kort gjøre rede for hvilken aldersgruppe og hvem som kommer innfor «unge» i denne oppgaven. Fokuset rettes mot unge muslimer i Norge som kjenner norsk kultur, verdier og normer på lik linje med etnisk norsk ungdom. Det vil si muslimske ungdom som enten er født og oppvokst i Norge eller som kom til Norge i barndomsalder og er blitt oppvokst i det norske samfunn. Aldersgruppen jeg sikter til er ungdom i alderen fra 16 – 21 år.

3.2 Islam

For de fleste handler religion om de mest grunnleggende normene vi mennesker bør forholde oss til. Gud har valgt normene og han gjør seg kjent ved ulike åpenbaringer. En religion har også forklaringer og beskrivelser av virkeligheten som skal være grunnleggende for de som tror på den. (Gule , 2012, s. 23)

Islam er religionen jeg tar utgangspunkt i. Denne religionen kan være mer enn Lars Gules definisjon. Bjørn Olav Utvik definerer Islam slik: «En ideologisk retning som framhever at religionen islam ikke bare berører den enkeltes trosforhold, men inneholder gudgitte retningslinjer som skal styre de samfunnsmessige, juridiske og politiske forholdene i muslimske samfunn. For de fleste muslimer handler dette om kravet Sharia, den islamske loven basert på koranen og profetens sunna, må være grunnleggende for lovverket.» (Utvik, 2015, s. 25) Denne definisjonen beskriver hvordan jeg tolker og ser på islam i denne oppgaven.

3.3 Ekstremisme

Ekstremisme vil være et sentralt begrep i oppgaven. Noen knytter det umiddelbart til radikal islam og andre knytter det til høyreekstremisme og Anders Behring Breivik. En kan si at det har noe med oppfatninger, meninger, ytringer og handlinger som ligger langt utenfor det vi mener er vanlige oppfatninger og handlinger. Altså noe som er i ytterkanten eller utenfor det som er akseptabelt i verdenssamfunnet. Om vi ser for oss «Det vanlige» eller «akseptable»

som et felt som dekker et visst område på en linje, vil det ekstreme naturlig nok ligge i ytterkantene på begge sider av linjen (Gule , 2012, s. 15)

Her er det også viktig å poengtere, når en handling kan bli regnet som «ekstrem», og når en person kan regnes som «ekstremist». En voldelig person trenger ikke å være en ekstremist, og voldelig handling blir ikke ekstrem med det samme. Det som er viktig å se på, er motivet bak selve handlingen. Lars Gule forklarer det slik: «En voldelig handling blir ikke automatisk ekstrem, det kan bare avgjøres når vi har fått avklart hva som var motivet bak volden.» (Gule , 2012, s. 103)

3.4 Religiøs og politisk ekstremisme

Det kan være flere motiv for vold. I denne oppgaven retter jeg fokus på vold som utøves religiøst og politisk motivert. For å få en ide om hva religiøs og politisk vold er vil jeg kort beskrive forskjellene.

Grunnen til at det kalles religiøs ekstremisme er fordi målene til en religiøs ekstremist er religiøse. Samtidig har religiøse ekstremister en tendens til å vektlegge vilje til bruk av voldelige midler for å nå disse målene som en del av den religiøse ekstremismen. Det som skiller den religiøse ekstremismen fra den politiske er nettopp dette, målene for terrorismen. (Gule , 2012, s. 23)

I en nylig vedtatt «Fellesuttalelse mot religiøs ekstremisme» fra Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke i november 2011 heter det:

«Ekstremisme handler om bruk av vold, tvang eller trusler som fremmer ekstremistenes idealsamfunn eller som angriper enkeltmennesker og grupper. Dette skjer ofte uten at religion er inne i bildet. Men det er også noen som bruker religionen eller religiøs retorikk for å begrunne eller legitimere ekstremisme, blant annet ved å tolke hellige tekster feil, slik at de støtter ekstremistiske holdninger og handlinger. Det er dette vi forstår som religiøs ekstremisme, og som vi - religiøse ledere har et særlig ansvar for å ta avstand fra og samtidig motarbeide» (gjengitt etter Gule, 2012, s. 23).

Den Politiske ekstremismen handler om maktbruk som ikke er legitim juridisk eller moralsk. (Gule , 2012, s. 17) En fundamental avvisning av den demokratiske forfatningsstaten. Det vil altså si alle aktiviteter som retter seg mot grunnlovene basert på en demokratisk grunnorden. (Gule , 2012, s. 18)

3.5 Radikalisering

Radikalisering er et begrep som ofte misforstås og fører til forvirring da den ikke har en fastlagt definisjon (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 4) Ettersom det fremdeles er forvirring rundt begrepet vil jeg forklare hvordan jeg forstår begrepet og hva jeg legger i begrepet radikalisering. Med radikalisering mener jeg «... forandring i tro, følelser og atferd. Forandringer som i økende grad får individet til å rettferdiggjøre tvangsgruppevold og kreve offer i forsvar for gruppen» (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 4). Jeg fokuserer da på voldelig radikalisering. Altså en prosess der radikale ideer er utviklet til et punkt der individer kan godta bruk av eller engasjere seg i voldshandlinger (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 4) I denne oppgaven bruker jeg radikaliseringsbegrepet som noe religiøst inspirert. Altså at religionen spiller den sentrale rollen i radikaliseringsprosessen til en ung muslim.

4.0 Teoridel

I teoridelen vil jeg presentere tre ulike årsaker som jeg mener kan være sentrale for unge muslimers utvikling av ekstreme holdninger. Jeg vil begynne med å skrive om unge minoritet barns utfordring når det kommer til utvikling av identitet, da de tilhører to forskjellige kulturer. Innenfor kultur og identitetsutvikling vil jeg presentere to «prosesser» som i samspill kan gjøre at unge muslimske ikke finner deres plass i det norske samfunn. Jeg vil gjøre kort greie for teorien i hver faktor. Etterfulgt av dette vil jeg skrive om krenkelser og til slutt urettferdigheter unge muslimer beskriver at de blir utsatt for.

4.1 To kulturer – en identitet

At unge med etnisk minoritetsbakgrunn ofte får noen vansker knyttet til det å kombinere de to kulturene de tilhører er et kjent fenomen. Den ene kulturen som representerer foreldrenes bakgrunn og den norske kulturen som de også er en del av. Er jeg to personer i en kropp – en i samfunnets bilde, og en som jeg vil være, og kanskje er? Mange opplever dette, og man kan vel også si at dette er situasjonen til en del innvandrerungdom i Norge. På leting etter egen identitet krasjer de med samfunnets syn på dem. Fordommene rundt dem er mange. Hvem er jeg? (Ali, 1997, s. 10)

I dag er det slik at oppvekstvilkårene til de fleste barn utspiller seg på ulike felt med potensielt ulike verdier, normer, relasjoner og atferdsmønstre. Dette stiller krav til barns kompetanser, spesielt etniske minoritetsbarn. De samfunnsmessige kravene til minoritetbarns utvikling av kulturelle og samhandlingsmessige kompetanser er mer kompliserte, enn for barn av majoriteten. Minoritetsbarna må utvikle deres kompetanse i kulturell avkoding i forhold til både majoritets og minoritetskulturelt dominerte arenaer, der livet deres utfolder seg. (Skytte, 2014, s. 110)

Integrering er et meget aktuelt begrep i dag. Slik kan vi egentlig si at det har vært siden de første arbeidsinnvanderne inntok Norge. Gjennom media ser vi at det kan være vanskelig å integrere deler av den muslimske befolkningen. Bildet er sammensatt og vi er vitner til en islamsk vekking i muslimske miljøer i vesten og en segregerende identitetsutvikling der «muslimhet» for stadig flere blir den viktigste identitetsmarkøren. (Taraku, 2016, s. 80)

Hva skyldes denne vekkingen? Hovedgrunnen til denne vekkingen skyldes at verden dag for dag blir mer sammensatt og modernisert. Fundamentalistene innfor islam prøver å gjøre muslimsk identitet til den essensielle og skille den fra andre. (Taraku, 2016, s. 80)

4.2 Krenkelser og fremmedgjøring

I analyser av NOVA rapporten kommer det frem at unge som går lengst i å støtte vold er de som ofte blir utsatt for vold. Det kommer også frem at det er mange som føler at de blir holdt utenfor. Mange av disse ungdommene skiller seg fra ungdom i de fleste miljøer ved at flere av dem mangler venner og står mer eller mindre alene. Analysene viser at guttene som har opplevd krenkelser på grunn av deres religion eller innvandrerbakgrunn er de som støtter politisk vold for å oppnå endringer i dagens Norge/Europa. (Bakken & Vestel, 2015, s. 111)

Vold med et slikt innhold er altså sammenvevd med ungdommers følelser og opplevelser av «utenforskap» og «krenkelser». Forskerne som har drevet med dette prosjektet skiller mellom det de kaller «ideologisk motivasjon» og «ekstraideologisk» (utenomideologisk) motivasjon. I den sist nevnte kategorien er ikke motivasjonen knyttet til noen ideologi, det handler derimot om ungdommens personlige problemer, frustrasjoner, opplevelsen av urettferdighet og lignende, som egentlig ikke kan settes under ideologi. Bjørge og Gjelsvik har i deres forskning funnet ut at det finnes solid forskning for at mange av de unge som er med i voldsektremistiske grupper og aktiviteter går inn i disse gruppene ut fra sosiale grunner og behov (gjengitt etter Bakken & Vetsel, 2015, s. 111)

Søken etter identitet, for eksempel ved å gi uttrykk for å være positiv til handlinger og holdninger, som mange vil se på som normbrudd, eller kun det å tilhøre et felleskap kan være dimensjoner for tiltrekningskraften som radikale miljøer kan ha. Særlig da disse ungdommene har et sinne og frustrasjon som resultat av utenforskapet og krenkelsene de har vært utsatt for. (Bakken & Vestel, 2015, s. 111)

Et annet sentralt element som er viktig å peke på under krenkelser er «media».

Mistenkeliggjøring har et viktig grunnlag i mediefremstillingene av muslimer.

Terrorangrepene som har ført til tap av liv rundt om i verden, danner bakgrunnen for disse fremstillingene. Mediene har i oppgave å formidle verden om terrorangrepene, på en annen side skal det også være lønnsomt. Dette gjør at det blir vanskelig å vurdere når nyhetsformidlingen avsluttes og hvor spekulasjoner og fordommer begynner. De to målsetningene som Vestel beskriver, har en tendens til å blandes sammen i praksis. I og med at antallet terroraksjoner har vært såpass høy den siste tiden kan det overordnede bildet fort oppleves som stigmatiserende for unge muslimer. (Vestel, 2016, s. 197)

Viggo Vestel har i sin kvalitative undersøkelse om unge og holdninger til ekstremisme intervjuet en ung gutt kalt Ali om hvordan han opplevde dagene etter angrepet på Twin tower i USA. Jeg vil sitere det denne gutten fortalte da det gir et godt bilde av de krenkelsene og utenforskapet jeg har skrevet om over. Eksempelet vil jeg buke videre i drøftingsdelen.

«Vi Visste jo ikke om de folka eller hvilke motiver de hadde. Det gjorde at vi sitter og får svi for det. Ordet «Terrorist», Jeg visste ikke om det (...) Nå vet jeg det. Mye av det våre fedre har bygget opp gjennom alle årene her i landet, ble ødelagt på et blunk. Det er ikke vits i noen ting. Jeg føler det som om jeg ikke har noe land, selv om jeg er vokst opp her. Det at min fars generasjon kom hit for 30 år siden og deltok i å gjøre Norge til hva det er i dag, hjelper oss ikke. Jeg kan snakke norsk bedre enn mitt eget språk, men jeg vet ikke hva jeg skal gjøre eller hvor jeg hører til. Ingen verdsetter meg. Jeg sitter fast her. Jeg kan dra tilbake til Pakistan, men det er et ukjent land». (Vestel, 2016, s. 138)

4.3 Religionen og politikk

Islam er en viktig del av politikken i muslimske land. To nøkkelbegrep til å forstå dette er identitet og moral. Ut fra det jeg har skrevet hittil kan vi forstå at islam er en religion der kultur og religiøs identitet står sentralt. Religionen handler mye om å forsvare det kulturelle og den religiøse identiteten fra det noen unge muslimer kaller «angrep fra vesten». (Utvik, 2015, s. 27)

Selv om terrorangrepet på World Trade Center blir beskrevet som hendelsen som førte til et vannskille mellom Islam og vesten, har muslimene følt et press fra den vestlige verden helt siden 1798, da kom Napoleon inn i det muslimske samfunn med sine styrker. Siden den gang har muslimene i Midtøsten blitt presset av Vesten både militært, økonomisk og politisk. (Utvik, 2015, s. 27)

Flere unge muslimer uttrykker ofte sitt sinne mot vesten. Dette fordi de mener vesten har et stort ansvar for elendighetene som pågår i en rekke muslimske land. Et sentralt funn i NOVAS undersøkelse er at et klart flertall av Oslos unge mener at det foregår en krig mellom vesten og islam (Bakken & Vestel, 2015, s. 71). I et intervju med VG har talsmann for Profetens umma, Ubaiydullah Husain, nevnt en rekke land som eksempler for å bekrefte denne påstanden. Kina, Irak, Afghanistan, Palestina, Tsjetjenia, Burma, Pakistan, Somalia, og Jemen (gjengitt etter Vestel, 2016, s. 158)

5.0 Drøftingsdel

I teoridelen har jeg skrevet om ulike faktorer som jeg mener er store årsaker til at unge muslimer blir radikaliseret. Årsakene er delt i tre undertitler. Kulturforskjeller og identitetsproblemer, krenkelser og utenforskap, og politiske årsaker. Tre ulike årsaker som sammen fører til et resultat, radikalisering. Jeg vil begynne drøftingsdelen med å gjøre rede for hvordan unge muslimer utvikler en muslimsk identitet fra tidlig alder og hvor viktig denne delen av identiteten utvikler seg til å bli. Deretter vil jeg gå inn på hvordan de unge kan reagere når deler av denne identiteten blir krenket og diskriminert. Tilslutt vil jeg ta opp hvorfor og hvordan de oppfatter at de blir urettferdig behandlet på verdensbasis og av det norske systemet.

5.1 Kultur og identitets vansker

I teori delen presenterte jeg to ulike årsaker som etter min tolkning, sammen, utgjør en fare for at unge muslimer ikke finner deres plass i det norske samfunn. Jeg vil nå gå dypere inn og prøve å skrive hvordan de henger sammen.

Kompetanseutviklingen er ett uttrykk som beskriver et barns utvikling av dets samspill med omverdenen og samtidig utviklingen av selvet. (Skytte, 2014, s. 110) Marianne Skytte skriver at kompetanseutviklingen og rutiniseringen av hverdagslivet henger tett sammen. Det grunnleggende for kulturtilegnelsen er basert på den rutiniserte hverdagspraksisen barnet blir sosialisert inn i. Dette er det som danner det faste grunnlaget for barnets kompetanseutvikling.

De gjentatte aktivitetene som barnet og familien foretar i hverdagen er det kulturelle råstoffet som utvikler barn. (Skytte, 2014, s. 111)

Det at hverdagslige rutiner står sentralt for kompetanseutviklingen fører med problemer for barn i minoritetsfamilier. I den rutiniserte hverdagspraksisen til et minoritetsbarn kan et problematisk element være tilbakevendende verbal og/eller nonverbal signalisering om at barnets foreldre og miljøet de er en del av, utgjør en relativ problemskapende faktor i samfunnet. (Skytte, 2014, s. 111) Det kan altså være en fare for at minoritetsbarn kan utvikle en kompetanse og identitet der grunnlaget tilsier at det selv og familien fremstår som en fare for samfunnet de er en del av. Skytte skriver videre at barnet selv ikke nødvendigvis må ha vært utsatt for ekstreme situasjoner direkte for å oppleve noe lignende. Det å forholde seg til nyheter i media og debattene om for eksempel innvandring kan være nok. (Skytte, 2014, s. 111)

Her kan vi se utviklingsforløpet til et minoritetsbarn skiller seg fra majoritetsbarnets utviklingsforløp på grunn av ulike kulturelle og sosiale forhold i samfunnet. En annen ulikhet kan være utviklingsbetingelsene. Her kan en også se en ulikhet med tanke på at minoritetsfamiliene har en tendens til å bli fremstilt som radikalt annerledes enn majoritetsfamiliene.

Ettersom jeg nå har skrevet om hvordan minoritetsbarn fra tidlig alder av oppfatter at samfunnet ser på dem og familien deres, vil jeg nå drøfte hvordan minoriteten, i dette tilfellet muslimer, kan forholde seg til det norske samfunn. Jeg ønsker å fremme hvordan holdningen til noen muslimer ovenfor det norske samfunn også kan være med å gjøre spliden mellom unge muslimer og majoritetsungdommen tydeligere.

Voksne innvandrere uttaler ofte at de ser på den norske kulturen som en trussel mot sin identitet og kultur. De er med andre ord redd for at barna deres blir «for norske» (Taraku, 2016, s. 82). I følge rapporten «Transnasjonal oppvekst» fra institutt for samfunnsforskning finnes det flere hundre norsk-somaliske barn på langtids utenlandsopphold i Somalia, Kenya og Egypt (gjengitt etter Taraku, 2016, s. 82). På samme måte befinner en del barn med pakistansk og irakisk bakgrunn seg i samme situasjon. Et annet eksempel som er med og bekrefter påstanden om frykten for «fornorsking», er muslimske mødre som vil at barna deres skal bruke hijab fra tidlig alder, i frykt for at de vil nekte ta i bruk hijab i en alder av 18. (Taraku, 2016, s. 83) På en annen side finnes det også foreldre som prioriterer daglig

koranskole på bekostning av skolearbeid lek og fritid. Dette er en demonstrasjon av motvilje til å integrere seg i det norske samfunnet som de selv er en del av (Taraku, 2016, s. 83)

En interessant faktor som kan være relevant, er den universelle identiteten «muslimskhet». (Taraku, 2016, s. 85) Denne universelle identiteten kan skyldes en islamsk vekkelse som jeg nevnte i teori delen, selv om det også kan være andre faktorer. Muslimer i mellom seg, kaller hverandre bror og søster i kraft av religionen. På denne måten utvikles en felles identitet som står i motsetning til det å være norsk. En ung muslimsk gutt kan ha mer til felles med den norske gutten i klassen enn en den muslimske, men når islam blir det sentrale elementet i identiteten, blir det naturlig å se de andre muslimene som en del av den samme «familie». (Taraku, 2016, s. 85) Taraku skriver at dette indre samholdet mellom muslimene ikke er farlig. Jeg føler derimot at det kan være en fare for at unge muslimer som kaller hverandre «bror og søster» på skolen er med på å tydeliggjøre skillet mellom muslimer og nordmenn enda mer. Jeg ser en mulighet for at nordmenn som ikke blir kalt bror og søster kan føle seg utenfor av denne fellesidentiteten som kun muslimene har. Selv om disse muslimene ikke trenger å ha negative holdninger til nordmenn vurderer jeg at det er en mulighet for at nordmenn kan få en dårlig holdning til muslimene grunnet denne «fellesidentiteten».

Ut ifra det jeg har lest og funnet vil jeg si at tiltakene muslimske foreldre gjør for at barna deres ikke skal bli «for norske» er en av de viktige årsakene til at muslimske ungdom får det vanskelig med å tilhøre to forskjellige kulturer. Det kan se ut som at muslimske foreldre på deres side prøver til en viss grad å «fremmedgjøre» den norske kulturen for deres barn. Muslimske barn som fra tidlig alder av utvikler en oppfatning, om at de er fremmede for det norske samfunn, får denne oppfatningen forsterket av foreldrene, da de uttrykker en skepsis til at barna skal bli «for norske». De to nevnte prosessene foregår parallelt, i tillegg til fundamentalistene innfor islam som prøver å gjøre muslimsk identitet til den essensielle. Jeg ser en mulighet til at summen av disse faktorene gir en meget forsterket muslimsk identitet som gjør de unge muslimene ekstra sårbar, da religionen som er en sentral del av identiteten deres blir diskriminert. Opplevd diskriminering fra majoritetssamfunnet er dominerende som forklaring på identitetsutviklingen blant muslimske minoritetsgrupper i vesten. (Taraku, 2016, s. 80)

5.2 Mistenkeliggjøring og krenkelser – En ond sirkel

Angrepene som blir utført av terrorister fører til urolighet og frykt blant folket som bor i disse områdene og samtidig folk som har en relasjon til befolkningen i disse områdene. Slike

terroraksjoner fører til negativitet og mistenkeliggjøring i de forskjellige landene de bor rundt om i verden, også Norge. (Bakken & Vestel, 2015, s. 14)

Et resultat som kan komme av slik mistenkeliggjøring er utenforskapet og krenkelsene som jeg beskrev i teoridelen. Selve terrorangrepet skjer på mesonivå, men fører til uheldige personlige konsekvenser for unge muslimer både på mikro og makro nivå. Det å bli beskyldt for en så grusom handling og bli ekskludert fra «sitt» samfunn i ung alder kan være ekstremt vanskelig. Opplevelser som Ali beskriver tror jeg mange unge muslimer kan relatere seg til. Vi vet ikke hvordan Ali taklet slike hverdagskrenkelsener i ettertid, da vi ser at konsekvensene kan være negative i form av at en kan utvikle ekstreme holdninger. Ungdommene som går lengst i sin voldsstøtte forteller at de blir holdt utenfor og plaget av andre unge på skolen eller i fritiden (Bakken & Vestel, 2015, s. 57)

Slik mistenkeliggjøring kan føre til at unge muslimer blir mer tilknyttet til religionen eller selve trossamfunnet. For noen unge muslimer ser disse årsakene ut til å bli den motiverende drivkraften for en fornyet interesse for islam, der det å forsvare muslimer og muslimsk identitet blir sentralt. (Vestel, 2016, s. 143) Som sosialarbeider vil jeg også tolke det som at disse ungdommene vil prøve å utelukke seg fra samfunnet som mistenkeliggjør dem og heller prøve å finne tilknytninger i form av nye relasjoner. Denne tilknytningen kan de finne igjen i det muslimske trossamfunnet da det kan være store sjanser for at unge som kan relatere seg til slik mistenkeliggjøring allerede er en del av trossamfunnet.

Den perioden hvor unge muslimer søker etter et felleskap eller et miljø å finne trøst, vil jeg påstå er en meget sårbar periode som kan være avgjørende. Forfatteren Sylo Taraku skriver i sin bok at det i dag er to parallelle prosesser som foregår innenfor islam. Den ene prosessen er en moderniseringsprosess som handler om å tilpasse islam til dagens krav om toleranse og menneskerettigheter. På den andre siden er det en radikaliseringsprosess som gjør islam til en opprørske og reaksjonær kraft som utfordrer sikkerheten i mange muslimske land, samtidig også Europa og Vesten. (Taraku, 2016, s. 87) Jeg ønsker å legge fokus på den andre prosessen som Taraku beskriver som en «radikaliseringsprosess». I denne sårbare perioden kan det altså være lett for å bli et «offer» for denne radikaliseringsprosessen. Enkelte små grupper vil da agitere for vold samtidig som de i verste fall begynner å støtte terrorangrepene. (Bakken & Vestel, 2015, s. 14)

Vestel har i forhold til dette intervjuet Amin, som har over 20 års erfaring med barn og ungdomsarbeid ved moskeen han er tilknyttet. Amin mener at de har sine grunner til å bli sint

og beskriver dette sinnet som et ungdomsopprør. De ærlige reaksjonene fra ungdommen kommer fordi de blir mistenkeliggjort, de får blikk fra folk, de har problemer med å komme seg inn på utesteder og de blir oversett når de skal søke jobb. Han legger også til at ungdommen skiller seg ut fra de voksne muslimene da de voksne tåler mer, i den forstand at de er bevisst på at de tilhører et annet land. For ungdommene derimot er det annerledes i og med at de regner Norge som deres land, på lik linje med majoritetsungdommen. (Vestel, 2016, s. 141)

Amin bekrefter altså at det finnes mange sinte unge muslimer blant oss, samtidig som han bekrefter den utenomideologiske kategorien, der motivasjonen for vold kommer av frustrasjon og opplevelsen av urettferdighet.

Det er tydelig at mistenkeliggjøring av muslimer har ført til økt fremmedgjøring og splittelse. Jeg vil her knytte en annen teori der det kommer frem at det ikke bare er mistenkeliggjøring som fører til krenkelser. Sylo Taraku stiller spørsmålet om unge muslimer skal særbehandles og stilles lavere krav og forventninger til enn andre? Han mener at dette også kan føre til økt fremmedgjøring. Det å mane til at muslimer må bli behandlet varsom i frykt for at de kan utvikle seg til å bli ekstremister kan også virke mot sin hensikt, dette fordi at en kan risikere å frata muslimene ansvaret for deres holdninger og handlinger. Et annet argument han legger frem er at stigmatisering av unge muslimer kan resultere i ekstremisme og terror. Dette argumentet er altså stigmatiserende i seg selv, da det skaper en ide om at det skal så lite til før unge muslimer ender som terrorister. Han tilføyer at det finnes mange eksempler i dag på minoriteter som har blitt utsatt for undertrykkelser uten at det har gjort dem til terrorister eller ekstremister. (Taraku, 2016, s. 89) Etter min tolkning av det Taraku skriver vil jeg påstå at krenkelser ikke bare skjer direkte men også på en indirekte måte. Som sosialarbeidere må vi derfor være klar over at en overdrevet forsiktighet eller oppmerksomhet rettet mot unge muslimer, i frykt for utvikling av ekstreme holdninger, kan også virke mot sin hensikt.

En annen viktig krenkelsesfaktor jeg skrev om i teoridelen er «media». Til nå har jeg gjort rede for krenkelser som forekommer for det meste på mikro og meso nivå, altså krenkelser som blir påført av lokalsamfunnet, nærmiljøet og de forskjellige systemene i samfunnet. Krenkelsesfaktoren «media» vil jeg føye inn under nivået «makro». Videre vil jeg forklare hvordan media kan sees på som grobunnen til denne fremmedgjøringen som skjer på mikro og mesonivå.

Terrorangrepene som utføres av ekstremistiske islamister er hevnaksjoner mot aktørene som er involvert i kriger og konflikter på transnasjonalt nivå, der muslimene i de forskjellige land opplever at de blir angrepet. I en slik situasjon har media to spesielt viktige funksjoner. På en side står de til ansvar for å formidle informasjon om disse konfliktene som det er høyst nødvendig at offentligheten får vite. På en annen side er det også viktig å sørge for at offentligheten får vite om selve terroraksjonene. (Vestel, 2016, s. 197)

De to nevnte funksjonene gjør at mediene fremstår med en problematisk dobbelhet for unge muslimer. Til fordel for muslimene formidler mediene kunnskap om og oppmerksomhet til grusomhetene og urettferdighetene som muslimene står ovenfor i flere konfliktsoner i verden. Dette skaper en slags medfølelse og forståelse for muslimenes lidelser. Men samtidig formidler mediene kunnskap om islamistiske terrorister og kaster lys over grusomhetene de sprer i forskjellige deler av verden. Dette medvirker til et nesten motsatt mediebilde, hvor religionen islam flere ganger blir satt i et dårlig lys og dermed stimulerer en forståelse av at muslimer er farlige terrorister. Muslimene mener at det er denne negative dekningen som dominerer i mediene. (Vestel, 2016, s. 198)

Media spiller utvilsomt en stor rolle når det kommer til hvilke kunnskaper befolkningen får om islam. Ut fra min tolkning vil jeg påstå at medias dekning av islam er det som får verdensbefolkningen til å danne meninger om islam og muslimer. Med tanke på påstanden om at det er de negative oppslagene som dominerer, vil jeg si med at media er en stor årsak til krenkelser og mistenkeliggjøring av muslimer, som vi ser på mikro og mesonivå. Den negative dekning blir dessverre for stor og dette kan en argumentere med når en mener at media er en sentral faktor til at flere har et nedlatende syn til islam.

5.3 Den politiske urettferdighet

I forrige drøftingsdel, «Krenkelser og mistenkeliggjøring – En ond sirkel» har jeg gjort rede for unge muslimer som kan befinne seg i det man kaller «gråsonen». Stadiet hvor ungdommen er tiltrukket av ekstremisme, men som ikke er der enda. Videre vil jeg rette fokus mot unge som har tatt steget videre i radikaliseringsprosessen og som vi i dag kan kalle «radikaliserte ungdom». Hvordan har politiske faktorer gjort/gjør at de har blitt radikalisert? Til å begynne med vil jeg gjøre kort rede for hvordan verdenspolitikken oppfattes som urettferdig og deretter forklare hvorfor Norges utenrikspolitikk også kan være del av disse urettferdighetene.

I verdensdebatten om islam kommer det ofte frem at Vesten er i krig med islam. Ifølge NOVAS rapport er forestillingen om at islam er i en krig med vesten, mer å finne hos

muslimsk ungdom enn resten. (Bakken & Vestel, 2015, s. 13) Slik jeg skrev i teoridelen er dette en følelse muslimer har båret over lang tid. I forhold til dette har masterstudenten Ida Nord Holmer kommet i kontakt med Norske radikalisererte ungdom fra Profetens Ummah. dette er en muslimsk gruppe i Norge som har innrømt støtte til ekstremistgruppen, Den islamske stat (IS). Et av hovedmålene deres er å rekruttere ungdom til å bli en del av IS. (Garvik & Stenersen, 2017) Disse «norsk-muslimske» ungdommene som Holmer har intervjuet er radikalisererte ungdom og unge som har reist til Syria for å krige for den islamske stat.

En ung muslim som har vært i Syria forteller at det vestlige angriper muslimske land for å «holde dem nede». De blir anklaget for å være farlige terrorister. Parallelt har vesten kapret seg rikdom ved å utnytte dem. Han sier at de har diktatorene mens vesten har Olje, rikdom og fred. Dette systemet vil han arbeide imot.

På lik linje er det en annen informant fra profetens Ummah som forklarer hvorfor vestlig politikk oppfattes som urettferdig:

«Under angrepet på Twin Tower 11 september mistet 2900 mennesker livet. Hvor mange har ikke mistet livet i Afghanistan sammenlignet med det tallet? Det er snakk om flere hundretusen i Irak og Afghanistan. I tillegg til mennesker som har mistet deres hjem, som er blitt fordrevet, og har mistet sine grunnleggende midler for å leve på grunn av okkupasjonen av Irak og Afghanistan. (...) I vesten virker det som muslimsk blod er mindre verdt enn ikke-muslimsk blod (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 13)

Ut fra det disse informantene forteller kan en se at de sitter med en følelse av at vesten driver en ideologisk og militær kampanje mot islam. Holmer skriver at informantene hennes delte en felles mening om at vesten er delvis ansvarlig for underutviklingen i de muslimske land. (Holmer, 2016, s. 12) Det store sivile muslimske tap og deres lidelser styrker inntrykket av at vesten ikke har empati for ofrene i muslimske land. (Holmer, 2016, s. 13)

Selv om de vestlige maktenes mål med krigføring kan være å avskaffe en diktator blir dette tolket på en annen måte av de unge muslimene. Den ene informanten beskrev sin forståelse, «for å holde oss nede». Om de vestlige makter blir misforstått når de griper inn i ulike konflikter, eller om de unge muslimene forstår det riktig, kan diskuteres. Det som er tydelig er at disse «inngrepene» fører til misnøye, sinne og en følelse av urettferdighet blant disse unge muslimene.

I tillegg til den felles forståelsen om at vesten er en årsak til underutviklingen i muslimske land, delte informantene enda en felles forståelse. Denne forståelsen går ut på at de oppfatter Norge som et av landene som er i krig mot islam, da de er medlem av NATO og i allianse med USA. (Holmer, 2016, s. 12)

Enkeltindivider og grupper har reist fra Norge til Israel for å engasjere seg i den Israelske hæren uten å bli fengslet. Dette kan gjenspeile en dobbelstandard da loven skal gjelde for alle. Denne diskrimineringen er nettopp det som fører til at folk blir radikale. De norske myndighetene skaper fiender (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 10)

En av informantene forteller at unge norske muslimer som reiser til Syria for å krige mot Israel for den islamske stat (IS), blir i regnet som radikale og ekstremister. I media omtales de som terrorister og politiets sikkerhetstjeneste markerer dem som terrorister. Her opplever informantene en dobbelstandard fra det norske samfunnet. De argumenterer med at norske statsborgere som gjennom militæret reiser til Israel for å styrke Israel, ikke mottar de samme straffene og krenkelsene. På denne måten føler unge muslimer seg diskriminert og urettferdig behandlet. Informanten avslutter med å gi Norske myndigheter skylden for radikaliseringsen. (Holmer, 2016, s. 10)

En sentral årsak til deres sinne er Norges våpen industri. En informant har forklart dette slik: «Norge fremstiller og beskriver seg selv som en fredelig nasjon, men det er de ikke. De har deltatt med deres styrker i Libya, Irak og Afghanistan, for å ikke nevne våpenindustrien deres som vi aldri hører så mye om. Norge tjener milliarder på salg av våpen, ammunisjon og bombeutstyr til USA og Frankrike og andre land (...) Samtidig er Norge imot de amerikanske droneangrepene i Nord-Pakistan og Jemen. (...) Sannheten er at Norge er landet som selger utstyret for å få produsert disse dronene. Derfor er også Norge involvert i disse angrepene, selv om regjeringen sier de er imot det (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 13)

Norge blir altså sett på som en fiende på lik linje med U.S.A. Den ene informanten beskrev det som at de forhandlingene Norge foretar med land som U.S.A fører til at det skapes fiender av deres egne (Unge norske muslimer) innad i landet. Den eneste forskjellen mellom disse «fiendene» og majoritetsungdommen er at den minste gruppen tilhører en annen religion. Basert på den beskrivelsen kan vi stille oss selv spørsmålet, er det verdt det å gjøre våre egne ungdommer til fiender for landets økonomiske vekst og for å beholde en god tone eller en

allianse med U.S.A? På en annen side skal det også nevnes at disse kildene om våpenavtaler ikke kan regnes som troverdige.

Jeg vil avslutte med et sitat fra en kjent profil fra Profetens Ummah, Mohammad Moyaldeen. Han beskylder Norge for radikaliserings av unge, på grunnlag av Norges internasjonale handlinger. Samtidig kaller han det norske samfunn for ekstremister. Det er meget sterke meninger, som viser hvor sterkt unge muslimer kan radikaliseres og hvordan de kan snu mot sitt eget land og samfunn.

På en video postet på internett kommer han med en klar tale til den norske regjeringen om å revurdere deres utenrikspolitikk.

«Jeg er ikke årsaken til det dere kaller radikaliserings av unge muslimer. Deres ansvar er å innrømme at deres innenriks og utenrikspolitikk, deltagelse i korstog i vårt elskede Afghanistan og andre muslimske land, deres støtte til Israel og Amerika, deres behandling av muslimer, forfølgelsen av muslimer i deres land og i andre land er de viktigste årsakene til det dere kaller radikaliserings av unge muslimer. Egentlig er det dere som er ekstremister og radikaler. Så ikke pek fingeren din på meg, men se heller på deg selv.» (gjengitt etter Holmer, 2016, s. 12)

6.0 Avslutning

Årsaker til unge muslimers utvikling av ekstreme holdninger kan være flere. Etter mine funn og min vurdering er det hovedsakelig tre sentrale årsaker, fremmedgjøring, krenkelser og urettferdighet.

For å forstå hvor sterkt disse årsakene kan gå inn på en ung muslim er det nødvendig å ha kunnskaper om den muslimske identitetens viktighet. På grunnlag av foreldrenes bevissthet om at barna ikke skal bli «for norske», og barnets forståelse av at det selv og familien er annerledes sammenlignet med majoriteten, utvikler barnet, ubevisst, en sterk muslimsk identitet. Etter hvert som barnet blir eldre blir det mer bevisst på sin muslimske identitet. Etter min forståelse vil jeg si at jo sterkere den muslimske identiteten er dess mer sårbar blir en for krenkelsene av religionen.

Flere unge muslimer som blir radikalisert er offer for diskriminering og krenkelser, det kommer tydelig frem i NOVAs undersøkelse. Grobunnen for disse krenkelsene som utspiller seg, er media da det har en avgjørende «makt» ovenfor samfunnets forståelse av islam og muslimer.

Følelsen av å bli krenket og fremmedgjort blir forsterket da ungdommen oppfatter verdenspolitikken og Norges utenrikspolitikk som urettferdig ovenfor muslimer. De opplever et negativt press på både mikro, meso og makro nivå. Summen av dette presset og disse negative følelsene kan være utslagsgivende for at unge muslimer blir ekstreme.

7.0 Litteraturliste

- Ali, M.-R. (1997). *Den sure virkeligheten*. Oslo : Tiden Norsk Forlag .
- Bakken , A., & Vestel, V. (2015). *Holdninger til ekstremisme - Resultater fra Ung i Oslo*. Oslo: Velferdsforskningsinstituttet NOVA .
- Breen Bakken, H., Stranden , A., Torgersen , E., Dæhlen, M., & Nordahl, M. (2015, 1 9). *Kultur: Webområde for forskning.no*. Hentet fra Webområde for forskning.no : <http://forskning.no/filosofiske-fag-religionshistorie-juridiske-fag-psykologi-sosialantropologi-statsvitenskap/2015/01>
- Brønstad, A., & Hårberg, G. B. (2009, 9 8). *Utvikling: webområde for ndla.o*. Hentet fra Webområde for ndla.no: <http://ndla.no/nb/node/3987?fag=8>
- Dalland, O. (2007). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Garvik, O., & Stenersen, A. (2017, April 7). *Profetens ummah: webområde for Store Norske Leksikon*. Hentet fra Webområde for Store Norske Leksikon: https://snl.no/Profetens_Ummah
- Gule , L. (2012). *Ekstremismens kjennetegn - Ansvar og motsvar*. Oslo: Sparatcus forlag AS.
- Jaeggi, R. (2014). *Alienation*. New-York: Columbia University Press.
- Skytte, M. (2014). *Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Taraku, S. (2016). *Innvandringsrealisme - Politikkenes muligheter i forlkevandringens tid* . Oslo: Deyers forlag.
- Utvik, B. O. (2015). *Islamismen*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Vestel, V. (2016). *I gråsonen - Ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge* . Oslo: Universitetsforlaget.
- Østby, L. (2011, August 29). *Innvandring: Webområde for Statistisk Sentralbyrå*. Hentet fra Webområde for Statistisk Sentralbyrå: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/muslimsk-flertall-i-norge-i-fremtiden>
- Holmer, I.N (2016, 26.04) Explaining the appeal of militant Salafism in a Norwegian context. *FLEKS - Scandinavian Journal of Intercultural Theory and Practice* Vol.3 No.1 Hentet fra <https://journals.hioa.no/index.php/fleks/article/view/1679/1530>
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving*. 5.opplag. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Dalland, O. (2010). *Metode og oppgaveskriving*. 4. opplag. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Støren, I. (2013). *Bare søk – Praktisk veiledning i å skrive litteraturstudie*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk